

79. MEKTUP

٧٩ - ﴿الْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالسَّبْعُونَ إِلَى الشَّيْخِ يُوسُفَ الْبَرْكِيِّ فِي جَوَابِ رِسَالَتِهِ الَّتِي كَتَبَهَا مُشْتَمِلَةً عَلَى الْأَعْرَاضِ عَنِ الْكُفْرِ الْحَقِيقِيِّ وَمُشْعِرَةً بِالْأَقْبَالِ عَلَى الْإِسْلَامِ الْحَقِيقِيِّ وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى إِنَّ الرِّسَالَةَ الْمَسْطُورَةَ الَّتِي أَحَلَّتْهُمَا عَلَى مَوْلَانَا عَبْدِ الْحَيِّ لِيُرِيَهَا لَمْ يُمْرَ فِي هَذِهِ الْمُدَّةِ وَيَوْمَ سَافِرَ مَوْلَانَا بِأَبُو أَحْضَرَهَا وَكَمَا طَالَعْنَاهَا صَارَتْ بَاعِثَةً عَلَى الْفَرَحِ لِكُونِهَا مُشْتَمِلَةً عَلَى الْأَعْرَاضِ عَنِ الْكُفْرِ وَمُشْعِرَةً بِالْأَقْبَالِ عَلَى الْإِسْلَامِ كَمَا أَنَّ الْإِسْلَامَ الْمَجَازِيَّ أَفْضَلُ مِنَ الْكُفْرِ الْمَجَازِيِّ إِسْلَامُ الطَّرِيقَةِ أَيْضًا أَفْضَلُ مِنْ كُفْرِ الطَّرِيقَةِ وَكُفْرِ الطَّرِيقَةِ كُلُّهُ سَكْرٌ وَإِسْلَامُ الطَّرِيقِ كُلُّهُ صَحْوٌ وَكَمَا أَنَّ الصَّحْوَ الْمَجَازِيَّ أَفْضَلُ مِنَ السَّكْرِ الْمَجَازِيِّ صَحْوُ الطَّرِيقَةِ أَيْضًا أَفْضَلُ مِنَ سَكْرِ الطَّرِيقَةِ ثَمَرَةٌ كُفْرِ الطَّرِيقَةِ تَشْبِيهُ وَنَتِيجَةُ إِسْلَامِ الطَّرِيقَةِ تَنْزِيهِ وَالْفَرْقُ الَّذِي بَيْنَ التَّشْبِيهِ وَالتَّنْزِيهِ هُوَ فَرْقٌ مَا بَيْنَ كُفْرِ الطَّرِيقَةِ وَإِسْلَامِ الطَّرِيقَةِ وَالَّذِينَ اخْتَارُوا الْجَمْعَ بَيْنَ التَّشْبِيهِ وَالتَّنْزِيهِ وَاعْتَقَدُوهُ كَمَالًا ذَاكَ التَّنْزِيهِ أَيْضًا مِنْ جُمْلَةِ تَشْبِيهِ رَأُوهُ تَنْزِيهَا وَالْأَقَابِينَ الْمَجَالِ لِلتَّشْبِيهِ حَتَّى يَجْتَمِعَ مَعَ التَّنْزِيهِ الْحَقِيقِيِّ وَلَا يَصِيرُ مُضْمَحِلًا وَمُتَلَاشِيًا فِي تَشَعُّعِ أَنْوَارِهِ ﴿شِعْرٌ﴾

وَمَتَّى بَدَتْ أَلْوَارُ بَدْرِ فِي الدُّجَا * مَا لِلْسُّهَى مِنْ حِيلَةٍ سِوَى الْاِخْتِفَا

شَرَّفَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى بِحَقِيقَةِ الْإِسْلَامِ الْحَقِيقِيِّ بِالنَّبِيِّ وَآلِهِ الْأَمْجَادِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ وَحَيْثُ كَانَ مَوْلَانَا بِأَبُو مُهَيَّاً لِلْسَّفَرِ وَقَعَ الْاِخْتِصَارُ عَلَى كَلِمَاتٍ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى مَنْ لَدَيْكُمْ.

TÜRKÇE ANLAMİ

Bu mektup Şeyh Yusuf el-Bereki'ye gönderilmiştir. İmam-ı Rabbani bu mektupta sözü geçen şahsın, hakiki küfürden uzak durmak ve hakiki İslam'a yönelmekle alakalı mektubuna cevap vermektedir.

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun...

Bize ulaştırması için Mevlana Abdulhayy'a gönderdiğiniz mektubunuz ancak Mevlana Bâbü'nun yola çıkacağı gün elimize ulaşabildi. Derhal mektubunuzu mütalaa ettim ve küfürden uzak durmak, İslam'a yönelmek gibi önemli konular içerdiği için ziyadesiyle memnun oldum.

Mecazî anlamda İslam, mecazî anlamda küfürden daha iyi olduğu gibi, tarikatın İslam'ı da tarikatın küfüründen daha hayırlıdır¹⁰⁵. *Tarikat* küfrünün hepsi manevî geçginlik halinden ibarettir. *Tarikat* İslamı ise tamamen ayıklık ve kendinelik halidir. Mecazî anlamda kendinde olma hali mecazî anlamda geçginlik halinden daha iyi ise bunun gibi tarikatın kendinelik hali geçginlik halinden daha üstündür. *Tarikat* küfrünün sonucudur teşbihtir.¹⁰⁶ *Tarikat* İslam'ının neticesi ise tenzihtir.¹⁰⁷ Teşbih haliyle tenzih hali arasındaki fark tarikat küfrüyle tarikat İslam'ı arasındaki fark gibidir. Teşbihle tenzih arasını birleştirerek bunun daha olgunca bir tutum olduğunu ileri sürenlerin tenzih dedikleri şey de sonuçta teşbihtir; ne çare ki kendileri bunu tenzih olarak görmekte idiler. Yoksa bu makamda hakikî tenzihle birleştirilmesi bir yana, teşbihin sözü bile edilmez. Teşbih yüce zatın nurları karşısında eriyip yok olur.

*Karanlıkların içinden dolunayın ışıkları belirdiği zaman
Süha yıldızının gizlenmekten başka yoktur elinde eman.*

Allah Sübhanehü hakiki İslam'ın hakikatiyle şereflendirsin. Sevgili Peygamberimize, onun âl ve ashabına salat ve selam olsun. Mevlana Bâbü yolculuk hazırlıklarını yapmış bulunduğu için mektubumu kısa tutmak zorunda kaldım.

Size ve diğer dostlara selamlar...

¹⁰⁵ Meczazî İslam, henüz nefis-i emmare terbiye edilmeden, gönüldeki masiva bağlantıları kesilmeden elde edilen zahiri boyutuyla İslam'a kullanılan tasavvufî bir deyimdir. Meczazî küfür de, Allah'ı inkar ve benzeri yollarla kafir olmak anlamında kullanılır. Hakikî İslam veya tarikat İslam'ı deyimini ise, seyr u sülûk mertebelerini geçerek fark makamına ulaşmakla bütün bilgi ve marifetlerin şeriatın zahirine uygun düşmesi ve zahirde şeriatın hükümlerine ters düşen söz ve düşüncelerden sakınmak anlamında kullanılır. Tarikat küfrü ise henüz cem makamında iken elde edilen bilgi ve marifetlerin sekir halinin etkisiyle zahirde şeriatın hükümlerine aykırı biçimde dile getirilmesi demektir.

¹⁰⁶ Teşbih, benzetmek. Allah'a yaratıklara ait hususiyetler atfetmek. Yaratıklarda zuhur eden hal ve vasıfları ilahî vahdetin muhtelif görünüşleri olarak değerlendirip hepsini Vahid-i Hakikide (Allah'a) toplama eğilimi.

¹⁰⁷ Tenzih, uzak ve beri görmek. Allah'ı yaratıklara ait hususiyetlerden uzak tutmak. Yaratıklarda zuhur eden hal ve vasıfları Allah'tan nefyetmek suretiyle vücûd-i ilahiyi ötecilerinde ötesinde arama eğilimi.

Tenzih ve التَّنْزِيهِ ile Teşbih ve التَّشْبِيهِ (Neyi?) Toplamayı (Neyi?) Tercih ettiler (Neyi?) اختاروا arasını (Neyi?) واعتقدوه Ve ona itikat ettiler (Neyi?) كمالاً Olgunluk diye (Neyi?) أيضاً İşte bu tenzih de (Neyi?) تَنْزِيْهِهُ مِنْ جُمْلَةِ تَشْبِيْهِه (Neyi?) Bir teşbihin toplamındandır ki, Onu tenzih olarak gördüler (Neyi?) وَالْأَيَّامُ Yoksa böyle olmasa (Neyi?) فَإِنَّ الْمَجَالَ Imkan nerededir (Neyi?) للتَّشْبِيْهِ Teşbihe (Neyi?) تَعْتَمِدُ Ta ki toplanırsın (Neyi?) حَتَّى يَجْتَمِعَ Hakiki tenzih ile birlikte (Neyi?) (toplanırsın de) وَلَا يَصِيرُ Ve teşbih olmasın (Neyi?) وَمُتَلَاشِيًا Kaybolan ve (Neyi?) شِعْرٌ eriyip giden (Neyi?) فِي تَشْعُشُعِ أَنْوَارِهِ Tenzihin nurlarının parlaklığı karşısında ﴿شِعْرٌ﴾ Şiir:

فِي أَنْوَارِ بَدْرِ (Neyi?) Dolunayın nurları (Neyi?) وَمَتَى يَدَتْ Her ne zaman açığa çıkarsa (Neyi?) وَمَتَى يَدَتْ Herhangi bir çare (Neyi?) مِنْ حِيلَةٍ Sûha yıldızı için yoktur (Neyi?) مَا لِلْسُّهَى Karanlıklar içinde (Neyi?) الْفُجَا Gizlenmekten başka. (Neyi?) سِوَى الْإِخْتِفَا (Neyi?) (Neyi?)

بِحَقِيْقَةِ (Neyi?) Allah Subhânehu ve Teâlâ (Neyi?) وَتَعَالَى (Neyi?) Şereflendirsın (Neyi?) وَآلِهِ Efendimizin (Neyi?) بِالنَّبِيِّ (Neyi?) Hakiki İslâm'ın hakikati ile (Neyi?) الْإِسْلَامِ الْحَقِيْقِيِّ الصَّلَوَاتُ (Neyi?) Ona ve ehline olsun (Neyi?) عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ Ve onun yüce ehlinin hürmetine (Neyi?) الْأَمْجَادُ Dualar ve selamlar (Neyi?) وَحَيْثُ كَانَ مَوْلَانَا بابو olduğu için (Neyi?) وَالتَّسْلِيْمَاتُ (Neyi?) Sefere hazırlanıyor (Neyi?) مَهْيَأً لِلْسَّفَرِ (Neyi?) Vuku buldu (Neyi?) وَقَعَ (Neyi?) كَلِمَاتٍ Size (Neyi?) عَلَيْكُمْ (Neyi?) Selam olsun (Neyi?) وَالسَّلَامُ Birkaç kelimeyle yetinmek (Neyi?) يَانِيزْدَكِيلِرَ...